

Új forgácslap faapríték szálakból

Az egyre komorabb fahiány présbe kapta nemcsak a tervezőket és a kivitelezőket, hanem az alapanyaggyártókat és -forgalmazókat is. A jobbak egy-egy okos fejlesztéssel igyekeznek megtalálni azt a kitörési pontot, ami mindkét felet beljebb viszi a jóba. Így jött létre pár éve a német Wodego új lapanyaga, az MFP.

A név a Multifunktionsplatte rövidítése, és – nomen est omen – az új anyag nagyon sok mindenre jó. A legtöbben héjalás alá teszik föl, de zsaluzni, parkettafektetőként, falazatként és a csomagolóiparban kollizásra is bevált – még a mégoly konzervatív Svájcban is tucatjával húznak föl többszintes épületeket zömmel MFP-ből.

Az MFP az OSB kihívójának készült, és szinte mindenben túlszárnyalja azt. Egyedül annak egyedi dizájnját nem – viszont ma már azt is át kell gondolni, hogy hol nem hat avittasnak a nyers faháncslap-felület, miután robbanásszerű elterjedése miatt mostanra sokan ráuntak.

Az MFP először is szilárdabb. Nagyobb a hajlítószilárdsága, és főleg lapsíkban nincs kitüntetett szilárdsági iránya. Emiatt vékonyabb anyag is használható, illetve nem kell ügyelni a vágásirányra. Az MFP-nek lényegesen nagyobb a hajlító rugalmassági modulusa (E), és noha a szakkifejezés úgy lehet mélysegesen hidegen hagyja a cseresznyeparketta fektetésével bajlódó iparosembert, az már érdekelheti, hogy az emiatt jobb lépéskomfortért az igényes ügyfelek roppant hálásak, és a hálás ügyfélnél kevés költséghatékonyabb marketing létezik. A költségeit is nyomon követő vállalkozónak szívmengető, hogy az MFP vágásakor nagyobb futásteljesítmény várható a fűrészlaptól egy élezéssel.

Fontos, hogy az MFP páraáteresztő. Ennek két helyen vesszük hasznát. Héjazat alá fektetőlemezként fölhasználva nyugodtak lehetünk, hogy vízmegfűtés nem fog garanciális gondokat okozni. Ha pedig könnyűszerkezetes épület falképző anyagaként tervezzük vagy építjük be, akkor az épp a legigényesebb ügyfélkör által igen csak számon tartott pára komfortot nagyban elősegítő mivoltát használjuk ki. A mondat emberi nyelven annyit tesz, hogy az MFP-ből épült falazatok engedik az épületet léle-

gezni, ezzel a páratartó szerkezeteknek az egészséges páratartalmat kialakítani. Ma még kevesen törődnek ugyanis vele, de a páraáteresztő kiegészítők nélkül beépített polisztirol hőszigeteléseket és a szellőző-rendszereket nélkülöző műanyagablakokat szinte az allergológus- és pulmonológus orvosi lobby aknamunkájának tekinthetjük, egyszerűen azért, mert az ezekkel dunsztá változtatott lakásokban az allergiás és asztmás megbetegedések robbanásszerű elterjedését várják (elsősorban a gyermekorvosok), ami az említett szakorvosoknak hosszú időre biztosítani fogja a megélhetést.

Az MFP akrilragasztójából és sajátos gyártási eljárásából további előnyök következnek. Az akrilragasztónak nincs fenolki-bocsátása, de formaldehidet sem ont magából (E1 minősítés). Ez újfent az igényes megrendelők szája íze szerint való. De ebből és a szorosabb forgácsszerkezetből adódóan az MFP jobb csavar- és szegállósággal is büszkélkedhet, kevesebb, jobb csavarral gyorsabb a munka – azt pedig, hogy a szélek mentén sem roskasztja be a kapocs, vélhetően igazán nem kell túlrészletezni.

Az MFP gyártásához nem kell speciális gépsor. Ragasztót és forgácspaplant cserélnek, átállítják a présparamétereket, a végén visszacsiszolják, és kész. Ebből megint két tény ered. Egyszer, hogy ha a lapot nem áztatjuk el a beépítés előtt, alatt vagy után, akkor a csiszolt felületre rögtön festhetünk, tapétázhatunk. Másodsor, hogy az MFP ára nemigen függ a szezonról, hiszen amíg nincs rá kereslet, addig vigan gyártnak helyette forgácslapot, amikor pedig sok kell belőle, akkor a sorok mindegyike ezt ontja. Így azután az ára szinte csak a fapiaci árártól függ, és noha manapság az is tetemes kockázat, még mindig kiszámíthatóbb, mint a szezonban megugró, majd a télen föltelő raktárkészletek apasztása érdekében zuhanórepülésben piacgyilkoló háncslapárak. Ez pedig a hosszabb távra tervezőknek kedvez.

Az MFP is készül tompaélú és nűtfédes táblákban. A hazai felhasználás a nagyobb (kétemberes) táblákat szíveli jobban, mindközönségesen csak a négyzetméterátartva szem előtt. Holott nem véletlenül hívjuk a 615×2500 mm táblaméretű nűtfédes lapokat egyemberesnek. Ezeket ugyanis vattaemberek lézengése nélkül is le lehet rakni akár héjazat, akár padozat alá. Már a kieső töltelékemberek bérén megjöhet az árkülönbség. De a nűtfédes lemezek szabási vesztesége is lényegesen kisebb. Ennek roppant egyszerű oka az, hogy ezek a lapok egy lemezként viselkednek, így a toldás nem szükségképpen kell, hogy alátámasztás fölé essen. Aljzatki-egyenlítőként csakúgy, mint párnafára a nűtfédes lapokat kötésben fektetjük, a lemez merevebbé válik, és így vékonyabb anyag is elég, vagy éppenséggel egy réteg is – a sok külön kéttámaszú tartóként működő tompaélú lapokkal szemben.

A végére hagytam a leggorombább eljárás hatását az MFP-re. Ez az áztatás, esetleg súlyosbitva a széteső stafflizáson a sárban görbüléssel. Kitaláció? Nem. Megtörtént, hogy a majd' egyévnnyi szabadtéri „tárolás” során megszürkült és enyhe térgörbe alakot fölvet, megdorozsmásodott felületű lapoknak csak a beépítése után esett le a tantusz a kivitelezőknél, hogy ebből akár baj is lehet. Telefon ide-oda, mintavétel, laborvizsgálat: az MFP még így is vastagon túlteljesítette az OSB3-as szabványban előírtakat.

Nem kötelező persze így bánni az MFP-vel. Számolni azonban mindenképpen érdemes vele: az új anyaggal biztosabban és költséghatékonyabban lehet dolgozni, új vevői rétegeket lehet megcélozni, és a régi-eket jobb minőséggel kiszolgálni. Versenyelőnybe kerülni pedig nem egy rossz érzés.

Simor Árpád
faipari mérnök